

11-32
21

**MALET
PËRCJELLIN
OJHËTIMËN**

Tregime

8SH-32

M 2 1

8SH-32

50

MALET PËRCJELLIN
OSHËTIMËN

— Tregime —

2012
SHKURTORIA E SHKËRTORIS
PËR TREGIMET

43080

SHTËPIA BOTONJËSE «NAIM FRASHERI»

Dy fjalë

Në këtë vëllim janë përmbledhur tregime të autorëve të rinj, punonjës të profesioneve të ndryshme që kanë filluar të shkruajnë kohët e fundit, të botuara në organet e shtypit periodik: «Nëndori», «Drita», «Zëri i Rinisë» dhe «Puna».

Tregimet e këtij vëllimi ngjallin interes për tematikën e larme që përfshijnë, për pasurinë faktike të nxjerrë nga realiteti ynë revolucionar, për thjeshtësinë dhe rrjedhshmërinë e naracionit të tyre.

Autorët e këtyre tregimeve i ka frymëzuar vetë jeta e gjallë, njerëzit tanë të thjeshtë e me zemër të madhe, që i ndeshim kudo në jetë. Duke çfletuar këto tregime, lexonjësi do të ndjejë ritmin vigan të ecjes sonë përpara, do të dallojë shpirtin e sakrificës e të vetëmohimit, që është bërë një tipar i zakonshëm për masën e gjerë të punonjësve tanë, të cilët, duke ju përgjegjur detyrave të mëdha që shtroi Kongresi V i P.P.SH., luftojnë njëherazi edhe kundër çdo çfaqjeje të huaj në ndërgjegjen e tyre. Kjo ide del në pah me forcë në shumë nga

tregimet e këtij vëllimi si te: «Njerëzit tanë», «Trau i fundit i soletës», «Dhe yjet u ndezën», «Emira», «Montatori» etj. Në ndonjë tregim tjetër autorët e marrin temën nga Lufta e jonë Nacional-Çlirimtare si p.sh. te: «Misioni i skuadrës», «Kur doli dielli majë malit» etj. apo nga e kaluara si te «Shpërblimi».

Në tërësi vëllimi lexohet me ëndje, ai të ngjall emocione dhe kënaqësi sepse në shumë nga tregimet e tij lexojësi do të gjejë jetën dhe njerëzit që e rrethojnë, që i njeh dhe me të cilët ka të bëjë çdo ditë.

ARQILE SEMINI

NJERËZIT TANE

1

Të dielën Jorgo Bellani marton motrën. Më ftoi dhe mua në dasmë. Patjetër që do të më ftonte! Ne punojmë bashkë në një brigadë. Mirëpo unë i kam zët dasmat, janë të mërzitshme. Edhe Jorgua e di këtë gjë. Kur do të më jepte ftesën, ai nguroi për disa çaste, u përtyp, sikur diç do të thoshte, po s'i vinte mirë të hapte gojën. Unë i buzëqesha; e mora ftesën dhe i thashë se të shtunën në darkë do të vija, kurse të dielën, ditën që nxirret nusja, jo, se mund të bëjmë përsëri prova me turbinën që është në rimont. Jorgos iu çel fytyra, iu bë qejfi. E kuptova përse u gëzua. Ai e di që unë s'ja përtoj t'ja them copë një gjë kur s'më pëlqen. Pandehte se nuk do ta pranoja ftesën. Unë e pranova më tepër për t'i bërë qefin atij. Pastaj Jorgua më tha të mos harxhohesha. Unë përdrodha buzët. Derisa hyra në valle, duhet ta ngrija këmbën sipas daulles. E ku të linin gratë të shkoje me duar bosh në dasmë!... Ai

e ndërroi menjëherë bisedën. Më tha se unë do të isha miku më i nderuar në dasmë. Kjo lajkë s'më pëlqeu. Mirëpo Jorgua e tha megjithë zëmër, mbase nga entuziazmi, por e tha megjithë mënd. Aty s'kishte njeri tjetër që të na dëgjonte, prandaj heshta. Edhe Jorgua s'po fliste. Ahere unë desha të largohesha. Ai s'më la, më pyeti i mërzitur:

— Si mendon për Kriston?

— Sa ke ndërmend të ftosh në dasmë? — e pyeta.

— Nja dhjetë shokë nga puna...

— Dashke ta djegësh!...

— E, mor Ali, ç't'i bëj plakut, më zuri ky taksirat!

— Ahere duhet ta ftosh edhe Kriston!

— S'kam qejf, t'i e di!

— O të gjithë o asnjë, as mua!

— U muar vesh...

Një copë herë të vogël Jorgua ndënji me kokë ulur. Diç bluante me mendje. Unë e lashë në qetësinë e tij. Prisja që të fliste ai i pari.

— Po Zana?!... — pyeti Jorgua me gjysmë goje, duke u përpjekur të fshihte shqetësimin.

Emri i motrës sime e trondiste. Këtë gjë unë e dija dhe më vinte keq.

Nuk i dhashë përgjigje menjëherë. Jorgua më vështroi në dritë të syrit. Edhe unë e shikova. Ai e hodhi shikimin mënjanë, në një pikë të fiksuar, duke përplasur kapakët e syve sikur të ndiqte i shqetësuar përpëlitjet e një fluture në xhamet e

dritares së ndriçuar nga brënda. E kapa mendimin e tij dhe i buzëqesha për t'i dhënë zëmër.

— Le të vijë dhe Zana, punë e madhe!

— Hej, Ali Medini, ti qofsh ky që je! — tha Jorgua.

Pas kësaj ai u largua. E ndoqa me vështrim derisa u zhduk prapa pallatit të tij. E shikoja me simpati tek ecte me hapin e tij të rëndë siç ecin zakonisht njerëzit e mendueshëm ose ata që e marrin me seriozitet jetën që në moshë të njomë. Jorgua vjen i lartë nga trupi, me kurriz pak të kërrusur, me krahë të fuqishëm me kockë të rëndë. Është i ri, 28 vjeç, zanatin e ka filluar me të mbaruar shtatëvjeçaren. Unë jam përgjegjës i brigadës së parë të rimontit në repartin e turbinave, Jorgua është ndihmësi im. Në punë, ne ruajmë përgjegjësitë. Që të kuptohemi: çdo pjesëtar i brigadës diskuton, bën vërejtje, vendosim kolektivisht se si do të zgjidhim problemin që na del dhe, si marr aprovimin e përgjegjësit të repartit, jap urdhëra.

Në brigadën tonë punët nuk kanë shkuar keq deri tani, duke përjashtuar rastin e rimontit të fundit të turbinës nr. 1. Jorgon e kam mbështetje të madhe. Kemi disa vjet që punojmë bashkë, qysh nga montimi i termocentralit. Jorgos i pëlqen që nganjëherë të jetë vetëm për vetëm me mua, të bisedojë me orë të tëra. Ai sikur ka rënë në dashuri me mua! Dhe kam ç'bisedoj me të!... Jorgua është i dashur dhe me shokët e tjerë. Ai s'i duron dot mendjemëdhenjtë, sidomos servilët. Ka hak!...

Nejse! Kalojmë më tutje. Sot jam i shqetësuar. Dhe kam arësye. Do ta shpjegoj me hollësi... Duhet ditur se unë, zakonisht nuk flas shumë. Mirëpo këtë radhë më ngeci sharra në gozhdë, nuk di si ta vërtit punën, prandaj s'di si ta vërtit dhe bisedën. Ti do të kesh durim të më dëgjosh deri në fund!... Të zuri rrota bishtin, s'ke ç'të bësh! Hë, si thua?... Dakord... Kalojmë më tutje ahere!... Më parë, t'i mbushim dhe njëherë gotat! T'i s'e pi rakinë, e di!... Je mysafir, s'ke ç'bën! Vetëm dhe një gotë!...

Mua, or mik i dashur, kam disa dit që po më vjen festja rrotull. Kjo histori — se u bë histori tani rimonti i turbinës nr. 1 — filloi para dy muajve. Turbina me avull është një maqineri e ngatërruar. Ishte fjala për t'i bërë rimontin kapital me njerëzit tanë, pa thirrur specialistë të huaj, siç kishim bërë më parë. Turbina është sovjetike. Sa herë që i kemi bërë rimontin kapital ka ardhur një inxhenjer sovjetik për të drejtuar punimet. Unë kam marrë pjesë në të gjitha rimontet e turbinës, por gjithmonë nën udhëheqjen e inxhenjerit sovjetik. Tani të gjithë specialistët sovjetikë u larguan nga vendi ynë, na lanë në baltë!... Këtë vit, sipas grafikut, duhej bërë rimonti pa derman. Ahere nga t'ja mbanim?!... Kishte një rrugëdalje: specialistët tanë të merrnin përsipër një detyrë kaq të vështirë! U shpall një konkurs. Njerëzit filluan të lëvizin, të mendojnë, të diskutojnë, të nxitur më shumë nga sedra që edhe ne, shqiptarët, mund të drejtojmë rimontet e vështira pa nevojën e tutelës së huaj. Kjo ishte një çështje parimore, të cilën e kuptonin të gjithë. U disku-

tua ky problem në mbledhjen e zgjeruar të këshillit teknik të termocentralit, ku merrnin pjesë të dy brigadat e rimontit të turbinave: timja dhe ajo e Kristo Zotos. Inxhenjer Aleko Dhimitri, përgjegjës i repartit të turbinave ishte i vetmi njeri që duhej të merrte nisativën. Atij s'i mungonte përvoja në rimontet e turbinave. Megjithatë ai nguronte, e quante veten të ri. Alekua kish mbaruar studimet e larta para shtatë vjetëve në Tiranë. Kish marrë pjesë në dy rimonte kapitale të turbinave. Ishte njeri punëtor, studioz, i zoti. Unë e njihja mirë, prandaj kisha besim tek ai. Mua s'më takonte të flisja para atij, kurse Alekua, sa herë që ngrihej për të diskutuar, shikonte nga unë. Lëkundjet e tij më bënë të stepesha. Këtë pasiguri e shtoi më tepër Kristua, i cili ishte i paqartë në diskutim: herë e errësonte çeshtjen, herë e paraqiste si diçka të lehtë, duke përsëritur se një pjesë të barrës mund të merrte përsipër ai. Unë i rashë hiles. Të them të drejtën; këtë njeri e kam parë gjithmonë me dyshim! Ndofta kjo gjë më shtyu të mendoja se Kristua dëshironte të merrte nisativën. Ky mendim më futi thellë: Kristos i pëlqen lavdija — thashë me vete. Në këtë mes s'kishte donjë të keqe të madhe. Mirëpo unë e dija që ai ishte mendjemadh. Për këtë shkak s'kisha besim tek ai. Gjeta kohën, kur Kristua u ngrit për të pestën herë dhe e ndërpreva:

— Mirë, o shoku Kristo, pse e sjell muhabetin anës e anës, merre përsipër!

Kristua më shikoi me ironi dhe, pasi vuri buzën në gaz me të keq, u përgjegj:

— S'mund të dal para inxhenjer Alekos, por edhe para teje, ti je më i vjetër se unë!..

Alekon sikur e pickoi grenxa. U hodh përpjetë:

— Këtu s'është fjala për t'u prishur apo për t'u ndrequr qejfin njerëzve! Ti folë më qartë: a e merr përsipër?

-- S'di si të them! — Kristua uli sytë përdhe.

-- E po, ne jemi mbledhur këtu për të bërë diçka, jo për muhabetë!...

U munduam tri orë rresht të nxirrnim ndonjë gjë në shesh, por s'ia dolëm. Më në fund, e pamë se ishte e kotë të vazhdonim.

Kjo mbledhje mbaroi kështu: u ngrit drejtori, i pakënaqur sigurisht, e na tha me një ton pak të vrazhdët:

— Mendohuni dhe njëherë! Nesër, ora tetë këtu përsëri!...

2

Të nesërmen, para orës tetë, të gjithë shokët ishin nëpër vendet e tyre. U ulën po në ato karrige, si një ditë më parë: drejtori në vendin e tij për t'i parë të gjithë në sy kur flisnin, inxhenjer Alekua në karrigen në krye të tavolinës së gjatë që shtrihej kryq me tavolinën tjetër, karshi meje, që të më pyeste me shikime; kurse Kristua në cep të tavolinës, andej nga fundi, sikur donte që të kish të bënte vetëm me drejtorin dhe t'u shpëtonte vështrimeve të Alekos. Shokët e tjerë kthenin kokën sa andej këndeje sipas rastit: kur fliste drejtori, ata shikonin nga ai; kur ngrihej inxhenjeri, kthenin kokën nga unë, ndonjë lozte me nervozizëm me gishtat e du-